

Innspillsrunde 2 Musikk i perspektiv

Status

Innsendt til Utdanningsdirektoratet

Innsendt og bekreftet av instansen via e-post

Innsendt av

Solveig Welde

Innsendt dato

24. mars 2020

På vegne av

Inderøy vgs

Målgruppe

Skole (Offentlig) - Videregående skole

Stilling

Lærer

✓ Jeg bekrefter at jeg uttaler meg på vegne av hele skolen.

Om faget

Fagets relevans og sentrale verdier

Musikk i perspektiv er et sentralt fag for å forstå musikk i ulike sosiale, historiske og kulturelle kontekster. Faget gir mulighet for å utvikle praktisk, teoretisk og analytisk kompetanse i å forstå sammenhenger mellom klingende musikk og musikalske praksiser. Faget legger til rette for utvikling av gehør og musikkliterasitet, og er dermed viktig for elevenes utøvende kompetanse. Musikk i perspektiv legger grunnlag for å erfare hvordan mangfold og identitet kommer til uttrykk i musikklivet, og hvordan musikk kan skape gjenkjennelse av menneskers felles humanitet på tvers av kulturer. Ved å vektlegge kreativitet, kritisk tenking og flerkulturell kompetanse forbereder faget til deltakelse i et samfunns- og arbeidsliv der mellommenneskelig forståelse på tvers av kulturer blir stadig viktigere.

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnlaget for opplæringen. Musikk i perspektiv skal bidra til å gi elevene innsikt i og erfaring med rike og mangfoldige musikktradisjoner. Utforsking av egen og andres musikalske og kulturelle identitet kan gi forståelse av hvordan musikk danner rammer om fellesskap og markerer egenart, og gjennom dette er med på å forme samfunnet. Dette omfatter den norske og den samiske folkemusikken og våre nasjonale minoriteters kultur. Faget bidrar til kritisk refleksjon og utvikling av dømmekraft i møte med ulike musikkformer.

Kjerneelementer

Musikk som kulturelle praksiser

Kjerneelementet musikk som kulturelle praksiser handler om musikkens rolle og form i ulike musikalske kontekster og kulturer. Kulturelle praksiser er forankret i lokale, nasjonale og globale musikkformer og uttrykk. Musikkhistorie, kulturforståelse, musikalsk identitet, menneskeverd og respekt er sentrale temaer i kjerneelementet. Refleksjon rundt tradisjon, fornyelse og det å utfordre det etablerte inngår i kjerneelementet.

Analytiske tilnærminger

Kjerneelementet analytiske tilnærminger handler om å undersøke og forstå musikk som estetisk og kunstnerisk uttrykksform. Kjerneelementet innebærer auditiv analyse, praktiske undersøkelser og drøfting av lydige fenomener i ulike sammenhenger. Analytiske verktøy brukes til å beskrive utøvende prosesser og gir grunnlag for å forstå og fortolke musikk. Analyse og bearbeiding av lyd foregår ved bruk av både analoge og digitale verktøy.

Gehørtrening

Kjerneelementet gehørtrening handler om å identifisere, memorere, utføre og notere musikalske fenomener fra ulike sjangre. Indre forestillinger av musikk styrkes gjennom en utforskende og opplevelsesbasert tilnærming til musikkens elementer. Kjerneelementet knytter de ferdighetsmessige sidene ved gehørarbeidet sammen med musikk lære og kontekstforståelse, og bidrar til en helhetlig forståelse av musikk.

Tverrfaglige temaer

Folkehelse og livsmestring

I musikk i perspektiv handler det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring om å gi uttrykk for egne følelser, tanker og erfaringer gjennom å reflektere over ulike former for musikk. Å anerkjenne egne og andres følelser er viktig for å håndtere relasjoner og delta i et sosialt fellesskap. Erfaring med musikk fra ulike tradisjoner kan både bekrefte og utfordre elevenes musikalske ståsted, og dermed bidra til identitetsutvikling og livsmestring.

Demokrati og medborgerskap

I musikk i perspektiv handler det tverrfaglige temaet demokrati og medborgerskap om å utvikle bevissthet om musikkens betydning som ramme for kulturelle og sosiale fellesskap. Gjennom refleksjon, dialog og diskusjon gir faget trening i å håndtere meningsbrytninger. Arbeid med ulike musikalske praksiser bidrar til å forstå hvordan demokratiet har ulike former, uttrykk og livsbetingelser. Dette legger til rette for forståelse, toleranse og respekt i møte med et musikalsk mangfold i samfunnet, og stimulerer til konstruktiv samhandling.

Bærekraftig utvikling

I musikk i perspektiv handler det tverrfaglige temaet bærekraftig utvikling om hvordan musikk og kulturelle uttrykk formes av natur, kultur og menneske, både lokalt og globalt. Det handler også om hvordan kulturell utvikling henger sammen med tilgang til og bruk av ressurser. Faget bidrar til forståelse for interessekonflikter knyttet til fordeling av ressurser som kan oppstå når samfunnet endres i en mer bærekraftig retning, og for betydningen musikkteknologi kan ha for menneske, miljø og samfunn.

Grunnleggende ferdigheter

Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i faget musikk i perspektiv handler om å tilegne seg, memorere og formidle musikk etter gehør. Det handler også om å kunne bruke musikkfaglige begreper til å reflektere over organisering av klingende musikk og å kunne sette ord på egne musikkopplevelser.

Å kunne skrive

Å kunne skrive i faget musikk i perspektiv handler om å bruke ulike former for grunnleggende musikalsk notasjon for å gjengi klingende musikalske elementer. Det handler også om å kunne bruke musikkfaglige begreper og uttrykk til å gjøre rede for og reflektere over organiseringen av klingende musikk, egne opplevelser av og meninger om musikk.

Å kunne lese

Å kunne lese i faget musikk i perspektiv er å kunne synge og spille etter ulike former for musikalsk notasjon, basert på indre forestillinger av notebilder. Det handler også om å utvikle lyttestrategier for å avkode klingende musikk og om å tilegne seg forståelse av musikk gjennom fagtekst.

Å kunne regne

Å kunne regne i faget musikk i perspektiv handler om å forstå historiske tidslinjer i møte med framstillinger av musikalske tradisjoner. Videre innebærer det å oppfatte og forstå matematiske og logiske dimensjoner ved rytmiske og tonale musikalske parameter.

Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i faget musikk i perspektiv innebærer å kunne bruke programvare og digitale ressurser i arbeid med lytting, noteskriving, lydbearbeiding og gehørtrening. Videre innebærer det å vise god digital dømmekraft gjennom å forholde seg kritisk og etisk til bruk av sosiale medier og ha kjennskap til opphavsrett og personvern.

Kompetansemål og vurdering

Kompetansemål og vurdering musikk i perspektiv 1

Kompetansemål etter musikk i perspektiv 1

Mål for opplæringen er at elevene skal kunne

- identifisere og beskrive kjennetegn og virkemidler i ulike musikktradisjoner, og anvende dette til å reflektere over sentrale musikalske utviklingstrekk
- identifisere og beskrive norsk og samisk folkemusikk og nasjonale minoriteters musikkultur med utgangspunkt i klingende kilder
- utforske og reflektere over hvordan natur, menneske, ressursbruk og samfunn kommer til uttrykk i ulike musikkuttrykk
- bruke taktering som verktøy for å utforske rytmiske fenomener og tilegne seg ferdigheter
- identifisere, analysere og bruke fagbegreper til å beskrive musikkens elementer med utgangspunkt i lydlige fenomener
- bruke musikkteknologiske verktøy for å analysere og bearbeide lyd
- memorere, utføre og notere rytmiske, melodiske og harmoniske elementer fra klingende kilder
- bruke fagkunnskap og presist fagspråk i muntlige og skriftlige presentasjoner av musikkfaglige temaer

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i musikk i perspektiv. Elevene viser og utvikler kompetanse i faget når de undersøker og forstår musikalske praksiser og reflekterer over faglige problemstillinger. Elevene viser også kompetanse når de anvender kunnskaper i gehør og teori i kjente og ukjente sammenhenger. Videre viser og utvikler de kompetanse når de bruker kilder på en kritisk måte, gjør rede for ulike musikkssyn og reflekterer over etiske og estetiske spørsmål. Elevene utviser kompetanse når de bruker, drøfter og problematiserer faglige begreper.

Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst ved at elevene får ta i bruk ulike strategier og læringsressurser når de arbeider med faget selvstendig og sammen med andre. Læreren skal legge til rette slik at elevene utvikler analytiske og praktiske ferdigheter i arbeid med musikk innenfor ulike sjangerkulturer. Læreren skal legge til rette for at elevene får praktiske ferdigheter i gehør og teori som kan brukes i ulike sammenhenger. Læreren skal være i dialog med elevene om utviklingen deres i å tilegne seg og anvende kunnskaper om musikkens rolle og muligheter i ulike kulturelle kontekster, og elevene skal få mulighet til å prøve seg fram. Med utgangspunkt i kompetansen elevene viser, skal de få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de får til, og reflektere over egen faglige utvikling. Læreren skal gi veiledning om videre læring slik at elevene kan bruke veiledningen for å videreutvikle analytiske og praktiske ferdigheter i faget.

Standpunktvurdering

Standpunkt karakteren skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har i musikk i perspektiv ved avslutningen av opplæringen etter musikk i perspektiv 1. Læreren skal planlegge og legge til rette for at elevene får vist kompetansen sin på varierte måter som inkluderer gehørmessige ferdigheter og forståelse, refleksjon og kritisk

tenkning i ulike sammenhenger. Læreren skal sette karakter i musikk i perspektiv basert på kompetansen eleven har vist gjennom musisering, refleksjon, bruk av fagbegreper og notasjon og auditiv analyse.

Kompetansemål og vurdering musikk i perspektiv 2

Kompetansemål etter musikk i perspektiv 2

Mål for opplæringen er at elevene skal kunne

- bruke kunnskap om musikalske virkemidler til å reflektere over musikkens funksjoner for individet og samfunnet, i ulike historiske og kulturelle kontekster
- identifisere, analysere og reflektere over kjennetegn og særtrekk ved lokale og regionale musikktradisjoner og -praksiser, og betydningen av ulike musikkpraksiser for individ og samfunn
- bruke fagkunnskap til å utforske og reflektere over majoritets- og minoritetskulturer i musikk i globalt perspektiv
- utforske og reflektere over hvordan likestilling, menneskeverd og politiske meninger kommer til uttrykk i ulike musikkuttrykk
- identifisere, analysere og bruke fagbegreper til å beskrive musikkens elementer med utgangspunkt i sammensatte lydige fenomener
- bruke musikkteknologiske verktøy for å analysere og bearbeide lyd, og reflektere over hvordan det digitale påvirker menneskers musikkvalg og forståelse
- memorere, utføre og bearbeide rytmiske, melodiske og harmoniske elementer fra klingende og noterte kilder
- bruke fagkunnskap og presist fagspråk i samtaler, diskusjoner og skriftlige presentasjoner av musikkfaglige temaer
- planlegge og gjennomføre et musikkfaglig fordypningsarbeid basert på egne ideer og relevant fagkunnskap, og presentere arbeidet i et passende medium

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i musikk i perspektiv. Elevene viser og utvikler kompetanse i faget når de undersøker og forstår musikalske praksiser og reflekterer over faglige problemstillinger. Elevene viser også kompetanse når de anvender kunnskaper i gehør og teori i kjente og ukjente sammenhenger. Videre viser og utvikler de kompetanse når de bruker kilder på en kritisk måte, gjør rede for ulike musikksyn og reflekterer over etiske og estetiske spørsmål. Elevene utviser kompetanse når de bruker, drøfter og problematiserer faglige begreper.

Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst ved at elevene får ta i bruk ulike strategier og læringsressurser når de arbeider med faget selvstendig og sammen med andre. Læreren skal legge til rette slik at elevene utvikler analytiske og praktiske ferdigheter i arbeid med musikk innenfor ulike sjangerkulturer. Læreren skal legge til rette for at elevene får praktiske ferdigheter i gehør og teori som kan brukes i ulike sammenhenger. Læreren skal være i dialog med elevene om utviklingen deres i å tilegne seg og anvende kunnskaper om musikkens rolle og muligheter i ulike kulturelle kontekster, og elevene skal få mulighet til å prøve seg fram. Med utgangspunkt i kompetansen elevene viser, skal de få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de får til, og reflektere over egen faglige utvikling. Læreren skal gi veiledning om videre læring slik at elevene kan bruke veiledningen for å videreutvikle analytiske og praktiske ferdigheter i faget.

Standpunktvurdering

Standpunkt karakteren skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har i musikk i perspektiv ved avslutningen av opplæringen etter musikk i perspektiv 2. Læreren skal planlegge og legge til rette for at elevene får

vist kompetansen sin på varierte måter som inkluderer gehørmessige ferdigheter og forståelse, refleksjon og kritisk tenkning i ulike sammenhenger. Læreren skal sette karakter i musikk i perspektiv basert på kompetansen eleven har vist gjennom musisering, refleksjon, bruk av fagbegreper og notasjon og auditiv analyse.

Vurderingsordning

Standpunktvurdering

Musikk i perspektiv 1: Elevene skal ha én standpunkt karakter.

Musikk i perspektiv 2: Elevene skal ha én standpunkt karakter.

Eksamen for elever

Musikk i perspektiv 1: Elevene kan trekkes ut til skriftlig eller muntlig eksamen. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

Musikk i perspektiv 2: Elevene kan trekkes ut til skriftlig eller muntlig eksamen. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

Eksamen for privatister

Musikk i perspektiv 1: Privatistene skal opp til skriftlig eksamen. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

Musikk i perspektiv 2: Privatistene skal opp til skriftlig eksamen. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

1. Er læreplanen relevant for elevene og behovene i samfunnet og arbeidslivet?

Vet ikke

Kommentar

Fokus på musikksosiologi og refleksjon har man jo alltid bruk for, dessuten mener vi at det historiske perspektivet må betones mer, særlig tatt dybdelæringen i betraktning

2. Er sentrale verdier og prinsipper fra overordnet del synliggjort i læreplanen på en god og relevant måte?

✓ Ja

Kommentar

Det er jo en rød tråd i arbeidet, men det er ikke særlig tydelig formulert

3. Beskriver kjerneelementene det mest sentrale faglige innholdet elevene skal lære?

Vet ikke

Kommentar

- Vi har store problemer med å forholde oss til et så upresist, overflatisk, svevende og til dels uforståelig språk. Elevene må ha et presist språk, derfor må også læreplanene være presise. «Indre forestillinger av musikk styrkes gjennom en utforskende og opplevelsesbasert tilnærming til musikkens elementer» er en av flere språkblomster.
- Læreplanen fordrer at faglærerne må operasjonalisere hvert enkelt læreplanmål, noe som vil kreve tid
- Faget er i stor grad musikksosilogisk, og det er ikke enkelt for den jevne elev
- Faget legger stor vekt på egne følelser, noe som vil være vanskelig å vurdere
- Det legges i stor grad vekt på etnomusikk, og det er fint. Vi registrerer at europeisk kunstmusikktradisjon er droppet
- Å sette seg inn i all verdens musikk er en krevende oppgave for både elever og lærere, men vi forstår at læreplanen vil ha et globalt perspektiv i vårt multikulturelle samfunn. Det er fint.
- Hva er majoritetskultur? VG 2: "bruke fagkunnskap til å utforske og reflektere over majoritets- og minoritetskulturer i musikk i globalt perspektiv".
- Vi stusser over formuleringen «Dette omfatter den norske og den samiske folkemusikken». Samisk kultur er også norsk kultur.
- Vi registrerer at læreplangruppa unngår å nevne «noter». Noter er et viktig verktøy i mange fag
- Det er bra at faget skal vektlegge gehørtrening, i likhet med innholdet i de andre musikkfagene. Elevene har ikke gode kunnskaper i musikkteori og gehørtrening fra grunnskolen. Men vi frykter at manglende grunnleggende teori- og gehørtrening på vg1 gjør elevene mindre i stand til å mestre Mufo/Mip og andre fag på vg 2 og 3. Vi må se læreplanene på vg 1.2 og 3 i en sammenheng.
- En annen sak er å kjøre gehørtrening i full klasse – det fungerer ikke.
- Det er bra med egen musisering i faget. Bearbeiding av lyd gjør faget meget stort, tilhører ikke det Mufo?
- Det vi ønsker oss er en mye mer konkret plan, både innholdsmessig og språklig.

4. Utgjør de utvalgte tverrfaglige temaene en sentral del av det faglige innholdet i programfagene?

Vet ikke

Kommentar

Vi forstår at dette er en obligatorisk del i læreplanene, men den må konkretiseres bedre, særlig avsnittet om "Bærekraftig utvikling".

5. Er de utvalgte grunnleggende ferdighetene integrert i læreplanen på en god måte?

✓ Ja

Ingen kommentar fra instansen

6. Ivaretar kompetansemålene det viktigste elevene skal lære i programfagene?

✗ Nei

Kommentar

Vi kan ikke se at det er store forskjeller på læreplanmålene på vg 2 og vg 3. I læreplanmål vg2 står det: «reflektere over sentrale musikalske utviklingstrekk». Hva tenkes med utviklingstrekk, og vi savner klare avgrensninger mht historisk utvikling, tid, stiltrekk, stilskapere o.l

7. Legger kompetansemålene til rette for lokal tilpasning?

✓ Ja

Ingen kommentar fra instansen

8. Åpner læreplanen for å kunne legge til rette for samisk innhold for alle elever?

✓ Ja

Ingen kommentar fra instansen

9. Har læreplanen et realistisk omfang sett opp mot timetallet?

✗ Nei

Kommentar

Planen er altfor omfattende. Gehørtrening i full klasse går ikke.

10. Fungerer tekstene om underveis- og standpunktvurdering som en støtte for læreren i vurderingsarbeidet?

Vet ikke

Kommentar

Vi tror vurderinga totalt sett vil bli nokså vanskelig, tatt i betraktning at det er lite dybde i formuleringene og vage krav til elevene.

11. Er det en god sammenheng mellom Om faget og Kompetansemål og vurdering?

✕ Nei

Kommentar

Omfanget av mål er problemet

12. Er læreplanen tilstrekkelig framtidsrettet?

Vet ikke

Ingen kommentar fra instansen

13. Er språket i læreplanen klart og tydelig?

✕ Nei

Kommentar

Språket er meget ullent og utydelig.

I det siste kompetansemålet på vg2 står det at elevene skal «bruke fagkunnskap og presist fagspråk i muntlige og skriftlige presentasjoner av musikkfaglige temaer». Det kan man ikke si om denne læreplanen: f.eks.: « Det handler også om hvordan kulturell utvikling henger sammen med tilgang til og bruk av ressurser. Faget bidrar til forståelse for interessekonflikter knyttet til fordeling av ressurser som kan oppstå når samfunnet endres i en mer bærekraftig retning, og for betydningen musikkteknologi kan ha for menneske, miljø og samfunn.»

Fylkeskommunen har retningslinjer for klart språk. Det må brukes over alt.